Greji

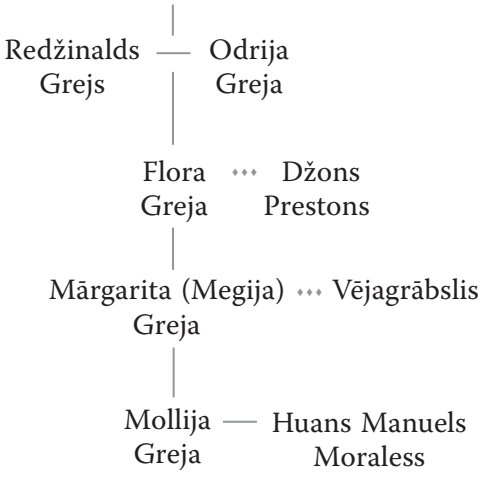

Prestoni

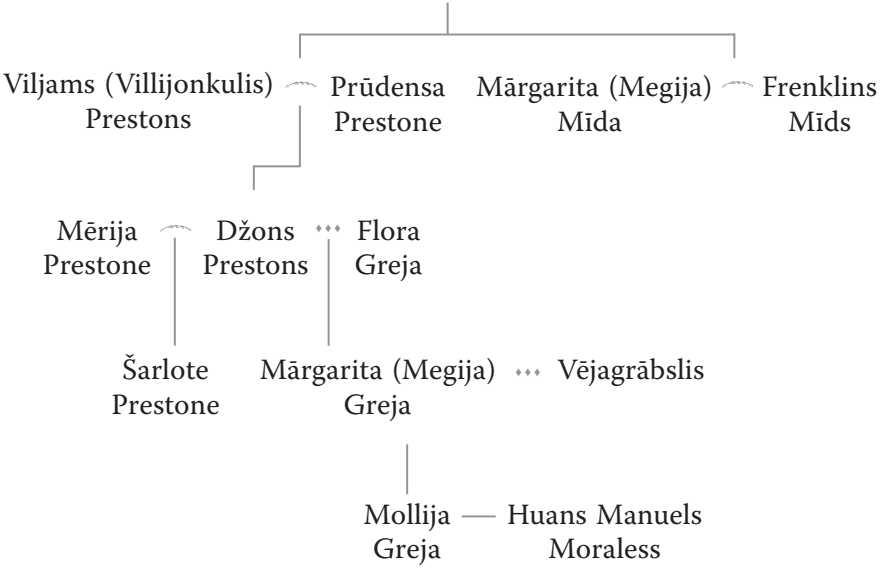

Atšifrējums

— Laulāti ⋯ Nelaulāti ⌒ Atraitnis

Prologs

Mana vecmamma mīlēja stāstīt stāstus. Lielāko daļu dzīves viņa bija nostrādājusi par istabeni, tāpēc labākajos no viņas stāstiem darbojās istabenes. Viens no tiem skanēja šādi.

Reiz, sensenos laikos, dzīvoja istabene, kas rūgti apraudāja savu likteni. Viņas drēbes bija noskrandušas un savalkātas. Plaukstas – noberztas un sasprēgājušas. Kāpēc viņai nākas norauties kalpībā, nevis vadīt laisku dzīvi? Vai viņai lemts strādāt no ausmas līdz rietam par niecīgu samaksu, tīrot namu, kurā pati nekad nedzīvos? Ģimenes istabenei nebija, jo visi bija no viņas novērsušies, taču viņa pazina mīlestību. O jā, pazina labi. Bija kāds, kurš šo istabeni no visas sirds mīlēja. Un pietiek ar viena cilvēka mīlestību, lai noturētu dvēseli pie dzīvības. Viss pārējais ir neizsakāma svētība.

Kādu dienu, kad šī istabene vaiga sviedros nopūlējās savrupnamā, saimniece palūdza, lai viņa izrevidē skapi ar veciem apaviem. "Tur stāv laukstrādnieka atstātie zābaki, jaunkundzes piemirstās kurpītes, vecmāmuļas zābaciņi, kas redzējuši labākus laikus," kundze paskaidroja. "Tie visi ir krāmi, pavisam nevērtīgi."

Uz brīdi istabene ieprātojās – vai kundze runā par apaviem vai par tiem, kuri tos reiz valkājuši?

"Ja kādas no kurpēm gribi, vari ņemt," viņas saimniece sacīja. "Pārējās met laukā."

"Labi, mem," istabene atbildēja, zemu pakniksēdama, līdz kundze pameta telpu.

Tad istabene ķērās pie skapja kārtošanas. Lai arī darba zābakus klāja sakaltuši dubļi, apavi bija izturīgi. Viņa tos piemērīja un acumirklī aizceļoja uz bāreņos palikuša zirgu puiša dzīvi, viņš reiz bija strādājis šajā īpašumā. Viņa nostaigāja jūdzi šī jaunekļa zābakos, mēžot šķūni un apraugot zirgus, kas dāvāja vienīgo sirds siltumu, kādu viņš jebkad bija pazinis. Naktī puisis saritinājās salmos blakus ķēvei un sapņoja par citādu dzīvi – vēlējās būt kāds cits, jebkurš, tikai ne tas, kas viņš ir.

Izjutusi zirgu puiša skaudro vientulību, istabene aši norāva zābakus. Viņa bija atvieglota, kad attapās atgriezusies savā istabenes dzīvē. Turklāt skapī stāvēja kāds apavu pāris, kas viņai piestāvēja labāk, – skaistās balles kurpītes, reiz piederējušas kādai daiļai jaunkundzei. Istabene uzāva tās kājās un gluži kā uz burvja mājienu greznā šifona kleitā virpuļoja pa deju grīdu ar satriecošu princi. Taču princis piepeši pastūma viņu malā un viņas acu priekšā noskūpstīja vēl daiļāku jaunkundzi. Istabene ar pūlēm atāķēja sprādzītes un noāva kurpītes.

Atgriezusies savā ādā, viņa noskatīja pēdējo apavu pāri skapī – senatnīgus vecmāmuļas zābaciņus. Istabene nespēja pretoties. Viņa uzvilka tos un tūliņ vadīja savas dienas kā pārtikusi matrona, kurai reiz piederēja šis īpašums. Šī dāma gluži kā vampīrs vienīgo baudījumu dzīvē rada, izsūcot prieku no apkārtējiem. Viņai nebija ne draugu, ne mīļo, un viņa aiz gara laika nebeidzami tirdīja savus darbiniekus. Istabene, cik ātri vien spēja, novilka zābaciņus, ar atvieglojumu atgriežoties savā dzīvē.

Tovakar viņa pastāstīja par savu neparasto pieredzi mīļotajam, kurš klausījās nenosodīdams. Kad stāstījums bija galā, viņam bija tikai viens jautājums: "Un ko tu saprati?"

"To, ka mana dzīve nemaz nav tik slikta," viņa atbildēja.

Istabeni piepeši pārņēma pateicība. Noejot jūdzi šajos trijos apavu pāros, viņa bija guvusi mācību, ko noglabāja sirdī līdz mūža galam: dzīve bez mīlestības nav dzīvošanas vērta.

1. NODAĻA

Pirms dažiem gadiem, kad mana vecmamma bija dzīva, viņa iedeva man atslēgu. Tā ir parasta atslēga bez robiņiem, plankumaina un nobružāta. Lai kā es to pulētu, atslēga nav ieguvusi spīdumu. Vēl šobaltdien nezinu, kāpēc viņa man to iedeva un ko tā atver.

Kad vecmamma izvilka atslēgu no pagalvja un iespieda man rokās, viņa bija pavisam vārga. Toreiz es to nezināju, bet viņai bija atlikušas tikai dažas dienas, ko dzīvot.

– Dārgo meitiņ, šī ir tev, – viņa teica, ar pārsteidzošu spēku iespiežot atslēgu man saujā.

– Ko tā atslēdz? – es vaicāju.

– Manu sirdi, – viņa vienkārši atbildēja.

Man reizēm ir grūti atšķirt burtisku izteiksmi no tēlainas, bet pat pirms tiem daudzajiem gadiem es pazinu cilvēka anatomiju gana labi, lai saprastu, ka pasaulē nav tādas atslēgas, kas spēj atslēgt cilvēka sirdi.

– Ja tā ir metafora, es to neizprotu, – sacīju. – Ko īsti šī atslēga atver? Aizslēgtu lādīti? Atvilktni? Varbūt seifu?

– Tā ir atslēga visam, – vecmamma palika pie sava. – Tur ir viss no manis. Un tas domāts tev.

Tajā laikā vecmamma bija tik slima, ka es pieņēmu: sāpes aptumšojušas viņai prātu. Patiesībā es zināju, ka tā tas ir. Tajās pēdējās dienās viņa palaikam nesaprotami murmināja – *vienā maisā bāžami...* vai *ielāps laikā...* Citreiz viņa pēkšņi sauca kādu, ko redzēja savā istabā, lai gan tur biju tikai es.

– Vecmamm, – es vaicāju katrreiz, kad viņa nāca pie samaņas, – šī atslēga domāta slēdzenei. Kur atrodas slēdzene?

Viņas plaksti trīsēja – vaļā, ciet, vaļā. Vecmamma vērās manī tā, it kā nekad agrāk nebūtu mani redzējusi, kaut gan biju pavadījusi viņai līdzās katru savas dzīves dienu.

– Tu nezini, kas es esmu, – viņa teica.

– Skaidrs, ka zinu. Tu esi mana vecmamma. Un es esmu tava Mollija, atceries?

– Es atceros visu, – viņa izdvesa.

Tad vienu dienu vecmamma lūdzās – diedelēja –, kaut varētu atstāt šo pasauli. Es centos viņu atrunāt, bet veltīgi. Man tik ļoti gribējās, lai viņa atlabst, kaut arī es vienmēr biju apzinājusies, ka reiz viņa mani pametīs.

– Ir laiks, – vecmamma atkal un atkal atkārtoja.

Un tad viņa bija prom. Ar "prom" es nedomāju aizmigusi, ceļojumā vai aizčāpojusi uz stūra veikalu pēc piena pakas. Ar to es domāju: viņa bija mirusi. Jā, mirusi. Nudien nav vērts runāt par to caur puķēm. Tas nebija ne viegli, ne vienkārši. Viņa nomira.

Vecmamma iemācīja man būt tiešai. Viņa iemācīja man arī visu pārējo būtisko, ko esmu apguvusi šajā dzīvē. Par to un arī par viņu pašu būšu mūžam pateicīga.

Šodien nevaru beigt domāt par vecmammu. Mana prāta dobajos plašumos atbalsojas viņas balss, viņas refrēns atkārtojas kā uz Mēbiusa lapas. Varbūt arī esmu vientiese, ar prātu tik mīkstu kā nenogatavināts siers, bet dažreiz es jūtu vecmammu kavējamies tepat blakus. Tā, it kā viņa gribētu man kaut ko pateikt – pabrīdināt par kādu nelaimi vai nemanāmām

briesmām priekšā. Es, protams, esmu pieradusi pie tā, ka visu uzzinu pēdējā, saprotu ar novēlošanos. Taču es *neesmu* radusi pie brīdinājumiem, kurus no viņsaules sūta kāds, kurš nešaubīgi ir *pavisam* miris.

– Mollij, vai tev viss kārtībā? Mollij, paskaties uz mani. Mosties!

Es raugos spožās gaismās. Kur es atrodos? Man apkārt drūzmējas cilvēki, klaigājot un saucot mani vārdā. Vai tā ir operāciju zāle? Nē, nav vis. Vieta šķiet pazīstama, bet viss ir izplūdis.

– Mollij, vai dzirdi mani?

– Atver acis!

Zinu tikai vienu: kaut kas ir pavisam nepareizi. Vai es iekļuvu avārijā? Vai es mirstu un mana dvēsele dodas sastapt Radītāju?

Tad es to izdzirdu skaļi un skaidri – vecmammas balsi.

Ne viss ir zelts, kas spīd.
Skaistums slēpjas vērotāja skatienā.

Jā. Es atceros. Zinu, kur esmu. Es atrodos labiekārtotajā tējnīcā *Regency Grand* pieczvaigžņu viesnīcā, kur strādāju par istabeni. Es un mans mīļotais līgavainis Huans Manuels šorīt ieradāmies agri, lai sagatavotos dienas notikumam – tēlotājmākslas un kolekcionāru pasākumam ar Bronu un Bīglu, slaveniem vērtētājiem un populārās TV pārraides "Apslēptie dārgumi" vadītājiem. Paldies Dievam, es nemirstu, bet arī labi man nav. Es guļu uz grīdas, un man visapkārt ir mikrofoni, aifoni, televīzijas kameras un ļaužu kņada.

Tā nebija paredzēts. Šīm kamerām nebija jāpievēršas man. Bet pirms brīža gaismā nāca tik pārsteidzošs, tik neticams atklājums, ka viss šķiet kā sapnis. Man par milzu šausmām, es vairs neesmu neredzamā istabene, kas rosās dibenplānā, bet atrodos uzmanības centrā. Mani ielenc visi telpā esošie ziņkārīgie skatītāji un izmisīgā neprātā klaigā.

– Mollij, jūs esat istabene, vai tiesa? Šajā viesnīcā?

– Mollij, kāda ir sajūta vienā acumirklī no pelnrušķītes pārtapt karalienē?

– Mollij, vai varat piecelties kājās? Jūs esat bagāta!

– Mollij, *mi amor*? Vai tev viss labi?

Pēdējā balss ir skaļāka par pārējām, un tā palīdz man atgūties, – Huans Manuels, mana mīla, mana dzīve.

Gaismas un kameras spiežas tuvāk, un viņš pazūd no mana redzeslauka. Es cenšos piecelties, bet man nav spēka. Acu kaktiņos ņirb zvaigznītes – *ne viss ir zelts, kas spīd.* Divu vīriešu sejas – es pazīstu viņus; esmu viņus jau redzējusi daudzreiz – populārās pārraides zvaigznes.

– Pastāstiet mūsu skatītājiem, kā jūs jūtaties, Mollij. Kā ir vienā mirklī kļūt par multimiljonāri?

Pasaule sasveras sāniski un piepeši ieslīgst tumsā.

Un tad es visu atceros: bet kā? Kā es līdz tam nonācu?

– Celies un velies, *mi amor*! – Tie bija pirmie vārdi, ko dzirdēju, šorīt pamostoties. Miegainām acīm vēroju Huanu, joprojām ģērbušos pidžamā; viņš izlēca no gultas un atvilka aizkarus, lai ielaistu istabā liego rīta gaismu.

Es neesmu cīrulis, savukārt Huanu Manuelu, tāpat kā pirms viņa manu vecmammu, priecē katra jaunā rītausma, kas piešķiļ dzīvei sparu, tikmēr es kārpos laukā no pārguruma tīmekļiem, lūgdamās pēc vēl pāris minūtītēm salda miega. Un, kā jau vairumā rītu, tā tas bija arī šorīt.

– Apžēlojies, atliec modinātāja zvanu! Lūdzu! – Es ierušinājos dziļāk zem segas.

Mans mīļotais iestūma pēdas čībās un kā apmierināts zvirbulis dungoja līksmu meldiņu, plivinādamies pa mūsu guļamistabu. Pēc brīža sakustējās matracis, kad viņš piesēda uz gultas malas. Sajutu, kā viņa siltā roka vilina mani laukā no segas kūniņas.

– Pirmā miedziņā, pirmā nomodā, Mollija veselā, bagātā, prātīgā, – viņš melodiski vidžināja.

– Veselība un prāts man jau ir, – es murmināju. – Kas attiecas uz bagātību, tas nudien ir par daudz prasīts, jo īpaši divus mēnešus pirms mūsu kāzu dienas.

Huans iesmējās ar dzirkstošu skaņu, kristāldzidru un tīru kā sudraba karotes notinkšķēšana pret porcelāna tasītes malu. Nu jau pagājuši vairāk nekā seši mēneši, kopš Huans mani bildināja pārsteidzošā svētku atklātības brīdī uz *Regency Grand* kāpnēm. Laimīga un atvieglota devu jāvārdu.

– Celies, Mollij! Šodien būs rosīga diena. Mums laicīgi jābūt viesnīcā. Televīzijas komanda ieradīsies precīzi pulksten deviņos. Esmu sajūsmā. Mēs satiksim raidījuma zvaigznes!

Mūs gaidīja liela diena *Regency Grand* viesnīcā, kur abi ar Huanu strādājam – viņš par pavāru un es par istabeni. Brons un Bīgls, slavenie vērtētāji, kas atpazīst antikvārus dārgumus un sen zudušus mākslas darbus, ciemosies viesnīcas Karaliskajā tējnīcā ar savu ceļojošo pārraidi. Žēl gan, ka vecmamma tā arī nedabūja redzēt viņu populāro dokumentālo TV raidījumu "Apslēptie dārgumi", ko sāka pārraidīt pirms diviem gadiem. Viņa būtu bijusi sajūsmā par raidījuma vadītājiem, abu vārdā nosaukta augstās mākslas izsoļu nama īpašniekiem, diviem precētiem pusmūža vīriešiem, kurus vieno kaislīga aizraušanās ar mākslu un senlietām, dizaineru drēbēm un mīlestība vienam pret otru. Bites, kā abus mīļi saukā kvēlo fanu pulki, priecē skatītājus visā valstī ar savām zobgalībām un plašām vēstures zināšanām, izvērtējot priekšmetus, ko uz pārraidi atveduši diletantiski kolekcionāri no visas pasaules.

Lielākā daļa priekšmetu, ko viņi tiešajā ēterā aplūko, izrādās bezvērtīgi nieki vai ne pārāk veiksmīgi atdarinājumi, taču uzticamie skatītāji – tostarp es un Huans – katru nedēļu gaida elpu aizraujošos mirkļus, kad novārtā atstāta un putekļainos bēniņos uzieta glezna izrādās van Goga darbs vai labdarības

bodē nopirktas kumodes slepenajā atvilktnē atrodas bezgala vērtīgas monētas.

Jau atkal sajutu Huana roku pavelkam segu nost no manas sejas. Pēc mirkļa viņa lūpas skāra manu vaigu, kad viņš gluži kā dārza dobītē iesēja tajā skūpstus.

– Ja tu necelsies un nevelsies, *solita*, man nāksies ķerties pie galējiem līdzekļiem, – viņš draiski sacīja, panirdams zem segas un turpinādams bērt skūpstus lejup pa manu kailo plecu.

Apviju rokas ap viņa silto kaklu un vēros šajās skaistajās, brūnajās acīs gluži kā tumšajās viesmīlības konfektēs, ko mēs viesnīcā atstājam uz spilvena, tikai saldākās un sātīgākās, jo visa mīlestība, kas tajās atmirdz, pieder man.

– *Te amo,* – teica Huans. – Un es zinu, kā tevi atmodināt, Mollij. Izmantošu Huana Manuela garantēto paņēmienu – labāku par visas pasaules kofeīnu.

Un, nudien, es momentāni biju alkatīgā nomodā, skūpstīju savu līgavaini, un mani kņudināja iekāre, kuras vēl pirms brīža manī necik nebija. Tā nu tas ir ar mums. Katra diena, ko pavadām kopā, ir slepenu dārgumu pārbagāta. Nekad mūžā nebūtu domājusi, ka mani reiz piemeklēs šāda mīlestība.

Pēcāk mēs gulējām viens otra skavās un pļāpājām par mūsu kāzām, līdz kurām atlikuši tikai divi mēneši. Mēs abi saviļņoti gaidām lielo dienu. Lai arī tas būs mazs pasākums pilsētas rātē (es ar Huanu un Andžela ar manu vec-tēti), mēs nepacietīgi gaidām, kad kopīgi piedzīvosim šo mirkli. Tomēr spriedzi rada kāzu izdevumu segšana par istabenes un pavāra algu. Misters Snovs laipni piedāvāja rīkot ceremoniju un saviesīgo daļu *Regency Grand* tējnīcā, taču es atteicos, ņemot vērā īres un ēdināšanas izmaksas, ko mēs nemūžam nevarētu atļauties. Kas attiecas uz tērpiem, jaunus mēs katrā ziņā nepirksim. Izskatījām nomas iespējas, bet cenu zīmes tūliņ ievilka rievas Huana un manā pierē. Huanam joprojām nav smokinga, un arī mani kāzu kleitas meklējumi lietoto preču veikalos nevainagojas panākumiem.

– Ja es tuvākajā laikā neatradīšu kleitu, – teicu, kamēr mēs abi šorīt zvilnējām gultā, – man nāksies to pašūt no vecajiem palagiem.

– Tu varētu ietērpties papīra turzā un tik un tā būtu skaistākā līgava pasaulē, – sacīja Huans. – *Dios mío!* Jau gandrīz septiņi! Mēs nokavēsim. Kustamies, Mollij!

Un pēc šiem vārdiem mēs abi izlēcām no gultas tā, it kā matracis būtu aizdedzies, un sākām rosīties pa dzīvokli, mazgāties dušā, apģērbties un gatavoties mūsu zvaigžņotajai dienai *Regency Grand* viesnīcā ar diviem televīzijas spīdekļiem.

Jau posāmies iet laukā pa durvīm, kad es atcerējos. – Pagaidi! Man jāpaņem kurpju kaste.

– *Madre mía,* Mollij! – izsaucās Huans. – Kāpēc?

– "Apslēptajiem dārgumiem", – es atbildēju. – Misters Snovs aicināja darbiniekus atnest sakrātās mantas, lai Brons un Bīgls tās pirms filmēšanas novērtētu. Man ir dažas lietiņas, kas atbilst kritērijiem.

– Bet mums nepieder nekādi smalkie mākslas darbi, – Huans iebilda. – Vienīgā vērtslieta šajā dzīvoklī esi tu.

Es pasmaidīju, tad atvēru priekšnama skapi, izņēmu kurpju kasti un aiznesu uz virtuvi; Huans negribīgi sekoja man nopakaļ. Ieliku kastē vecmammas mīļāko tējas tasi, to ar angļu kotedžas ainiņu.

– Tavai zināšanai – vienreiz Bites novērtēja Minu dinastijas tasīti uz desmittūkstoš dolāriem. Vecmammas tase ir *Royal Standard* porcelāns, – es paskaidroju. – Varbūt tai ir kāda vērtība.

– Mollij, vai tagad varam iet? – Huans lūdzās.

– Drīz, – es apsolīju. Aizsteidzos uz viesistabu un atvēru vecmammas sīklietu vitrīnu, kurā glabājās visdažādākie nieciņi – *Swarovski* kristāla dzīvnieciņu zvērnīca, sudraba suvenīra karotītes no tāltālām vietām, kuras viņai nebija tā laime redzēt, un viena veca, noslēpumaina atslēga.

– Es paņemšu dažas karotītes, – paziņoju, ievietodama kastē glītākās. – Vēl arī *Swarovski* gulbīti, jo tas bija vecmammas mīlulis. Un es vienmēr esmu lauzījusi galvu par šo veco atslēgu, – teicu, paceldama to, lai Huans varētu aplūkot. – Vecmamma apgalvoja, ka tā esot "viņas sirds atslēga", bet es nekad neesmu varējusi izdibināt, ko tā atslēdz. Varbūt Brons un Bīgls varēs pateikt.

Huans uzlūkoja mani ar savādu izteiksmi, ko es nekādi nespēju atšifrēt. – Tātad tu ņemsi līdzi apskrambātu tējas tasi, putna formas stikla gabalu un vecu atslēgu... bet tu neņemsi *to*?

– Ko? – es prasīju.

– Zelta *huevo*, – viņš atbildēja. Es, dabiski, zinu, kas ir *huevo*, jo Huans katru trešdienu man gatavo gardus *huevos rancheros.* Viņš rādīja uz vecmammas sīklietu vitrīnas augšējo plauktu, kurā es glabāju greznu, ar dārgakmeņiem apdarinātu olu uz nevainojami nospodrināta zeltīta pjedestāla.

– Paņem vismaz līdzi burvju vistas izdēto olu, – Huans uzstāja.

– To neizdēja burvju vista. Ja vien tu zinātu... – es noteicu.

Taču viņš nezināja, kā šis *objet* nonāca manās rokās, jo es biju viņam stāstījusi pavisam maz par to laiku, kad desmit gadu vecumā strādāju kopā ar vecmammu greznā savrupnamā, kurā saimniekoja nelaimīgs pāris bez mīlestības. Neieslīgu skaidrojumos par to, kas tajā savrupnamā atgadījās ar manu vecmammu vai kā es pēc teju divām desmitgadēm ieguvu šo zelta olu. Kauns ir bīstama emocija. Dažreiz labāk atstāt to pagātnē, kur tas nesaindēs citus, izplatoties kā ļauna slimība. Es zinu, ko runāju, un to zināja arī mana vecmamma.

Nemodini snaudošu suni.

Kad pirmoreiz ieraudzīju šo olu uz kamīna dzegas Grimtorpu savrupnamā, biju kā nohipnotizēta. Prātoju, kā diez būtu turēt savā īpašumā tik valdzinoši skaistu priekšmetu. Ilgi pēc tam, kad vecmammu atlaida no istabenes darba šajā

savrupnamā, liktenis apmeta savādus kūleņus un es satiku dārznieku, kura uzdevums bija izvākt šo namu pēc tā saimnieku nāves. Viņš atcerējās mani kā mazu meiteni un atminējās arī to, cik ļoti es savulaik tīksmināj̄os par dīvaino, spīdīgo olu uz kamīna dzegas. Viņš teica, ka tas esot nevērtīgs krāms un es varot to paņemt. Tā nu zelta ola nonāca nevis mēslainē, bet gan pie manis. Tagad tā tup vecmammas sīklietu vitrīnā kā personisks atgādinājums par to, ko mēs pārcietām – vecmamma un es.

– Kad es tev saku, Huan, *huevo* ir bezvērtīga greznumlietiņa. Bet man tik un tā dārga.

Huans paķēra olu un ielika manā kurpju kastē. – Skaistums slēpjas vērotāja skatienā, – viņš atgādināja.

Tas bija savādi. Huans izteica skaļi tieši tos vārdus, kas visu rītu skanēja man ausīs. – Tik tiešām, – sacīju, – tu jo dienas, jo vairāk atgādini viņu.

– Kuru? – Huans vaicāja.

– Manu vecmammu.

2. NODAĻA

Manu dārgo Mollij!
Ja Tu šo lasi, tātad cilvēks, kuram es uzticēju šo dienasgrāmatu, ir lēmis, ka Tev šobrīd ir jāuzzina patiesība par mani... un arī par sevi pašu. Manas norādes bija vienkāršas: "Nesasteidz. Nogaidi īsto brīdi – kad Mollija būs dzīvē iekārtojusies un tam gatava." Tāpēc, ja Tavas acis slīd pār šiem vārdiem, tas brīdis ir pienācis.

Ak, kā es gribētu, kaut man būtu bijusi izdevība pastāstīt visu šeit rakstīto klātienē. Cik ļoti es vēlētos redzēt Tevi pati savām acīm, priecāties par to, kāda Tu esi kļuvusi, jo man vienmēr bija skaidrs, ka Tu, Mollij, neapzinies, cik īpaša esi. Biju droša, ka, par spīti izaicinājumiem un smagajiem pārbaudījumiem dzīves sākumā, Tu uzplauksi par sievieti, ar kuru es gaužām lepošos. Manu dārgo meitiņ, ja neko citu, tad šo gan atceries: Tu vienmēr esi bijusi un vienmēr būsi mans īpašais dārgums.

Šo rakstot, manas dienas ir skaitītas. Zinu, Tev ir grūti to pieņemt, bet esmu smagi slima un neatlabšu. Pavisam drīz atstāšu šo pasauli. Tas brīdis mani baida nevis sevis pašas, bet gan Tevis dēļ. Baidos pamest Tevi pirmoreiz mūžā lavierējam

pa dzīvi vienatnē. Es zinu, Tu tiksi galā, un zinu, ka tā vajag – lietu dabiskā kārtība, vecā paaudze dod ceļu jaunajai –, taču vienīgais mantojums, ko es Tev atstāju, ir sēras. Lai kā censtos, es nespēju Tev aiztaupīt nedz tās, nedz arī pārējos akmeņus un bultas, ko šī dzīve raidīs Tavā virzienā.

Taču, pirms izpaužu ko vairāk, Mollij, man ir jāsāk ar atvainošanos. Tā ir skaudra dzīves patiesība, ka reizēm mēs vispirms novecojam un tikai tad pieņemamies prātā, un, kas attiecas uz mani, es pārāk vēlu esmu apjautusi savus maldu ceļus. Pirms krietna laika es izlēmu apbērēt savu pagātni un slēpt to no Tevis. Kad biji maza, attapīga meitene – jo tāda Tu nudien biji –, Tu mēdzi taujāt par manu pagātni, un mana vienīgā atbilde tad bija: "Nemodini snaudošu suni."

Es tolaik cieši ticēju, ka skumjas, sāpes un zaudējumi ir jānomāc un jāaprok. Tagad es apzinos, ka rīkojos nepareizi, liedzot Tev uzzināt patiesību, jo mana pagātne nav mana vien. Tā ir arī Tava.

Vai atceries tos stāstus, kurus es mēdzu Tev stāstīt, kad biji maza, – tēlainas pasakas par istabenēm un jaunkundzēm, lordiem un lēdijām, ubagiem un princesēm? Tu vēries manī savām platajām, apaļajām acīm un teici: "Vecmamm, pastāsti vēl kādu stāstu, ko neesmu dzirdējusi." Es labprāt Tev izdabāju.

Iesākumā mani stāsti bija sagudroti, bet ilgi tā neturpinājās. Lai kā es mēģināju pastumt savu dzīvi malā, tā ievijās manu fantāziju audeklā. Reizēm manis iztēlotās lietas tik cieši saauga ar pašas pieredzēto, ka baidījos – Tu pamanīsi ciešanas manā sejā vai dzirdēsi sāpīgo noti manā balsī. Bet tas nekad nenotika – vai arī, ja notika, es to nekad neapjautu.

Tagad nespēju izmest no prāta tās neticamās pasakas, ko Tev stāstīju. Vai es rīkojos pareizi? Vai kāda no tām mācībām iespiedās tev atmiņā? Kāpēc man likās, ka Tev nepieciešamas aizplīvurotas fantāzijas, ja patiesībā man būtu vajadzējis vienkārši izstāstīt Tev patiesību – par sevi, par mūsu pagātni, par

visu, kas mums tika atņemts? Tomēr galu galā mēs neko nezaudējām, jo mīlestība izdzīvoja. Tā dzīvo līdz šai baltai dienai.

Manu dārgo Mollij, Tu savā īsajā mūžā esi piedzīvojusi vairāk netaisnības, nekā pienāktos. Ak, kādus tik akmeņus neesmu redzējusi raidītus Tavā virzienā! Es būtu gatava uz visu, lai tie trāpītu manai būtībai, nevis atstātu pēdas Tavējā, bet, lai kā es centos, nespēju paglābt Tevi no pasaules nežēlastības.

Tāpēc es uzbūru paralēlo pasauli, kurā varam skatīt sevi kā apmiglotā spogulī. Es pārvērtu mūsu dzīvi alegoriju virknē, kuru morāli, kā cerēju, Tu pati kādudien atšifrēsi. Varbūt caur teiksmām par meiteni vai istabeni, vai princesi Tu ieraudzīsi, kas patiesībā esi – neatkārtojami apdāvināta sieviete, kuras īpatnības ir viņas lielākie trumpji. Un varbūt ar laiku Tu atklāsi arī patiesību par mani. Jo stāstos vienmēr mīt patiesība, Mollij, un te ir manējā.

Reiz, sensenos laikos, netālā karaļvalstī neaptveramas pārticības un privilēģiju aplaimotā dzīvē dienasgaismu ieraudzīja kāda jaunkundze. Tad viņa visu vai teju visu pazaudēja. Viņas vārds bija Flora Greja.

Mollij, tā jaunkundze biju es.